

Núm. 43 gener-març 1996 250 pessetes

SA SELLA

de Sencelles

Entrevista:

Picassoques

Cases i Terres:

can Raió

Música

**Visita a Cen-
telles**

Noticiari

Cartes

Bruixeries

CASE

PERE CIRER VERD

Servei Tècnic
Mòvil 908 63 00 91

Oficina:
C/. Cabana, 65 - Pont Dínca
Tel.: 79 46 18

GESTIMOTOR, S.A.L.

C/. Licorers, Solar 176 B 3
Pol. Industrial Marratxí
Mallorca - Balears

Case Poclairn

DESIMPER

PRODUCTES DE NETEJA

CATALINA REINES I ALTRES C.B.

CAMÍ VELL D'INCA, 2
07310 CAMPANET

☎ 51 61 08 - 51 69 89

Editorial

Quan arribes al poble pel carrer dels Donants de Sang, et dona una sensació estranya, no saps ben bé que t'espera després de pujar la petita costa del polisportiu, i allà el trobes, quin pagat que han posat per tapar un clot que feia nosa, perquè després de tantes setmanes de veure el forat, s'havia d'arreglar; es clar arribava Sta. Agueda. Quina vergonya senyors meus, pensar que amb una simple palada d'asfalt s'arreglarà la cosa. No seria més convenient que es posàs una capa de bell nou a tot el carrer? Es que si només n'hi hagués un que està malament la cosa canviaria, però és que a quasi tot el poble hi h el mateix problema: els forats.

Aquesta problema que sembla tant important es deu haver de dur a un "pleno", si, ho heu llegit bé, important, ja que deu fer bastant de mesos que els carrers de Jaume Sard, ple de forats, el de Bons Aires, que pareix de les muntanyes russes, entre d'altres estan en un estat deplorable que ja no saps on has de posar el peu o la roda, si a la dreta o a l'esquerra per anar esquivant obstacles un darrere l'altre.

Però aquesta és la qüestió: A qui haurem de demanar els doblers per arreglar-los, als mateixos sencellers o a qualque conselleria?, si per adobar les façanes de les cases de la plaça han vingut de la Conselleria d'Agricultura, aquests poden venir de la de Sanitat o de Benestar Social, per exemple.

Es necessari posar fil a l'agulla ben aviat i deixar-nos d'històries que la situació de cada vegada es posa més complicada donant una imatge molt trista als que venen a conèixer el nostre poble.

Equip de Redacció (ordre alfabètic):

Joana Ferragut Fiol
Joan Florit Horrach
Joan Florit Salas
Guillem Mut Llabrés

Col.laboradors (ordre alfabètic):

Miquel Amorós Montserrat
Barramot
Maria Florit Amengual
Antònia Florit Salas
Margalida Llabrés Fiol
Jordi Llabrés Sans
Tomeu Morro Oliver
Maria Vich Cirer
Guillem Zuàzaga Llabrés

Nota de la Redacció:

Els articles d'aquesta revista expressen únicament l'opinió dels propis autors.

Revista Sa Sella
C/ Antoni Maura, 5
CP 07140 Sencelles Mallorca

Portada: Homenatge a El Portal de Centelles.

Dipòsit legal: PM.400-89

Edita: Centre Cultural de Sencelles (1974) des de 1983.

Imprimeix: Tirrena SA
Carrer J. Gris
Tel. 555212 Manacor

Sencelles, la història comuna amb Lluc

Lluc és la casa pairal de la nostra Patrona mallorquina. Lluc és així com canta el poble piatós,

**La “casa d’or”, on “Mallorca
dixosa guardava una flor,
a dins una enclletxa, tot baix
d’un pujol”,...
“La flor és la Verge Morena de
Lluc,
que en l’altura esperava trobar
lloc segur...”**

No és estrany doncs que si la Verge Morena és la Madona Mallorquina, cada poble i cada racó d’aquest nostre solar estigui ben lligat amb la història del Santuari.

Avui el que us oferirem seran un grapat de fites històriques i tal vegada malgarbades d’aquesta noble història.

La primera que trobam la recollim del Llibre de Presentalles de Ntra. Sra., i diu literalment: “A 29 de setembre de 1561 dona la dona Joana, muller de Pere Aloy de Sancellas, una vergueta d’or a Ntra. Dona per promesa havia feta”. En el llibre de Contes del mateix monasteri hi ha una nota datada de 1620 i diu que la col·lecta principal de blat del mateix any es va fer per les viles de Montuiri, Manacor, Artà,

Felanitx, Porreres, Sta Margalida, Santanyi, Lluçmajor, sa Pobla, Sineu, Sencelles, Inca, Binissalem, Sta. Maria i part de Ciutat, recollint un total de 181 quarterades.

Dia 10 d’agost de 1884, es va coronar pontificalment la Verge de Lluc, era aleshores Bisbe de Mallorca l’Excm. i Rvdm. Sr. D. Mateu Jaume i Garau (1811-1886), conegut principalment pel “Bisbe vell”, que degut a la seva pobre salut hagué de pelegrinar fins a Lluc damunt d’una cadira portada per 16 forts pagesos que representaven les distintes poblacions de Mallorca. La cerimònia fou tan concorreguda que diven les cròniques oficials que mai s’havia vist tanta gent aplegada. Hi havia uns tretze mil pelegrins vinguts de totes les viles de Mallorca, presidits pel seu respectiu rec-

tor. Aleshores a Sencelles hi havia l’Ecnòm Rvd. D. Bartomeu Verd. Cada poble portava la seva bandera, que llavors quedarien al Santuari com a insigne ofrena a la nostre Mare. Suposam que la de Sencelles com la dels altres pobles encara

roman allà, vetllant per nosaltres com un ciri o com una pregària viva.

Pel gener de 1909 començaren a Lluc les obres de la Via Monumental dels misteris del Rosari. Els medallons que representen els 15 misteris, foren modelats per l’escultor Josep Llimona; les parròquies mallorquines s’encarregaren de costejar-los.

El misteri de la Coronació d’Espines fou

ofrena de Sant Pere de Sencelles, Sta. Maria de Costitx i Sant Cristòfol de Biniali.

L'any 1949 la Mare de Déu de Lluc va visitar el nostre poble, que li retè calorós homenatge nomenant-la Batlesa Honorària. Dia 4 de desembre de 1954 commemorant l'Any Marià, la Moreneta tornà a visitar-nos, des de les hores és Ella patrona de la nostra Vila

L'any 1984 es va celebrar el 1er Centenari de la Coronació de la Mare de Déu, i el seu trono fou decorat amb els escuts de les viles de Mallorca. L'escut de Sencelles es obra de l'escultor Tomás Llorente. Fou presentat al Santuari dia 8 d'abril de 1984, durant la celebració de les pelegrinacions dels arxiprestats de Sta. Maria i Sencelles. L'escut fou costejat per l'Exc. i Mgn. Consistori.

L'any 1990, Rvd.Sr. D. Gabriel Ramis, vice-postulador de la causa de Beatificació de Sor Francinaina de la Mare de Déu dels Dolors, Cirer i Carbonell concedí a la Basílica de Ntra. Sra. de Lluc una partícula "ex ossibus" de la Beata de Sencelles. Està guardada dins un relicari

de metall daurat i l'acompanya un document signat i segellat pel Bisbe que prova la seva autenticitat.

L'any 1991, la Nostra Mare tornà a Sencelles en visita oficial. A principis d'hivern entrava triomfant dins la vila.

Aquesta vegada tengué el seu trono a l'Església Parroquial i al Centre de la 3ª Edat. Per acabar volem agrair a na Maria Vich la seva col·laboració, en deixar-nos la fotografia que il·lustra el reportatge. Correspon a una pelegrinació de la Congregació de la Cort Angèlica de Sant Lluís

Gonzaga de Sencelles, en temps del rectorat Rvd. Sr. D. Guillem Parera i Pasqual. Mercès de tot cor.

Servesquin aquestes "quatre" notes per despertar l'interès de tots vostès i professem un més gran amor cap a la Nostra Mare, Santa Maria, Morena de Lluc:

**De tot poble i alqueria,
d'Inca, Sencelles i Artà..
cap a Lluc feis-nos pujar
cantant goigs, Verge Maria.**

Jordi Llabrés Sans

PUB

sencelles

c/ Constitució, 10

BRUIXERIES

No es pot sentir la Mallorca màgica sense la vivència de les cisternes. Les cases antigues i les rurals tenien, generalment en el seu interior, la boca de la cisterna.

Allà es recullen les aigües de la pluja. Els dies de tempestat, s'escolta com ressonen els caudals per enmig de les profunditats. Quan hi ha tempesta es diu que l'aigua és dolenta a causa de l'electricitat i convé no almacenar-la.

La cisterna és un món màgic que subjeu a la casa. En ple estiu, el poal ascendeix fent renou, deixant caure el preciàt líquid en la seva ascensió i l'aigua treu la frescor, la puresa i el misteri d'aquelles interioritats remotes de la cisterna. Basta guaitar a la seva boca per tenir una visió antiga i sempre misteriosa. Allà estam nosaltres mateixos, convertits en un ésser encantat, tremolant en el mirall de les aigües. Fent ecos amb les nostres paraules, guardant els secrets de l'altre món.

Pous i cisternes són entitats "vives", que en certa manera tenen una relació amb l'home més màgica que mecànica. Per això no ens ha d'extranyar que hi hagin hagut també fonts de llegendes. La principal és la referent a les "dones d'aigua".

Procedeixen de les antigues nimfes de les fonts i els estancs, de cultes que cercaven la protecció de les aigües medicinals regides per aquestes do-

nes de fàbula. Aquestes practiques estaven tant esteses, que en el Concili de Toledo de l'any 693 d.C. es va anatematitzà a tots aquells que seguien rendint culte a les fonts.

El culte consisteix encara avui a tirar pa a les fonts. Amb això es suministra aliment a les nimfes i es guanya el seu favor, però també s'exerceix un tipus peculiar de hidromància ja que depèn de com caiga i suri el roegó aconseguint signes damunt el futur que ens espera. Al segle XVIII, en un d'aquests rius-el de Sant Lufo- els nins malalts eren banyats tres vegades, tirant posteriorment la seva camisa a l'aigua. Si surava, era senyal de curació. Si s'ofegava, el petit anava a morir.

Tot allò ens recorda el paper sagrat de l'aigua, sempre pròxim als santuaris, així com la seva caracterització de qualche cosa femenina no ens estranyi, doncs, que el folklore conservi tal qual el paper de aquestes antigues nimfes ja existents abans dels cultes romans. D'ells descen-

deixen les nostres dones d'aigua.

A Mallorca hi ha na *Maria enganxa*. Com el seu nom indica, es tracta d'una nimfa que habita a més profund dels pous i cisternes. Si qualcú es descuida guaitant al coll, l'enganxa con un ganxo arrossegant-lo al fons de les tenebres aquàtiques, d'on no tornarà.

Les denominades "dones d'aigua" són uns personatges bastant populars. Essers de gran bellesa, posseïdors de grans riqueses, podien caure enamorats d'homes corrents. A lo millor, es tractava d'un fadrí un poc dissipat que - quan arriba-

va per la nit a ca seva- ho trobava tot tant net i ordenat. Després d'algunes nits, picat per la curiositat, s'amagava. I era llavors com descobria a la "dona d'aigua" sortint de la cisterna per fer-li amorosament el "menage".

Si tots dos s'estimaven, es podien casar. Però baix la condició de que era ell mai pronunciaria frase alguna sobre la seva condició de "dones d'aigua".

Naturalment, com passa en tots els matrimonis, arribava un dia en que es barallaven i llavors, potser involuntàriament, sortia dels llavis de l'es-

pòs l'expressió fatal: "aquesta dona d'aigua"...

Immediatament, la bella desapareixia per no tornar mai més. Això sí, els vespres, s'escoltava a la cisterna un glob-glob-glob que, deien, era l'etern lament de la dona d'aigua que va perdre el seu amor.

Sortint de Santa Maria a Sencelles, abans d'arribar a Ses Alqueries, a la dreta del camí, es veu una casa amb planta baixa que té enfront d'ella una cisterna. Tant la casa com el pou estan encantats, i diuen que si un s'acosta sigil·losament al pou i escolta sense acostar-s'hi massa, escoltarà un "glec, glec" constant. És la "dona d'aigua" que dorm a les seves profunditats.

Miquel Amorós Monserrat

Cartes

Problemàtica lingüística

No sé si algú estarà en contra de les meves paraules, però la veritat és que no m'importa.

El motiu que em fa escriure aquesta carta, és la problemàtica que existeix respecte a la nostra llengua. I és que ja estic cansada de sentir insults i menyspreus sobre ella.

Fa fàstic sentir a dir que les persones que som tractades de catalanistes som egoïstes, perquè volem fer que la gent que ve al *nostre poble*, a les *nostres terres*, xerrin amb el *nostre idioma*.

Oh!!, Déu Pare Tot Poderós!!!, perdonau que siguem tan egoïstes!!

No us preocupeu, serem nosaltres els qui ens acomodarem als vostres desitjos. Sí, deixarem de banda la nostra cultura per tal de no provocar la guerra civil!!.

Per l'amor de Déu, on s'ha vist mai!!!. No sé que opinareu vosaltres, però segons el meu parer, una persona que vulgui viatjar arreu del

món hauria d'aprendre o al manco entendre les llengües del països que visita. Res més faltaria si, per una persona que volgués visitar Anglaterra o França, tota la gent d'allà hagués d'aprendre l'idioma del visitant.

Estau-ne ben segurs, de que si anàssem a Madrid, ningú es prendria la molèstia de parlar-nos en mallorquí, i per què nosaltres sí? És que som més beneïts o tal vegada més educats?. I, quantes de vegades heu hagut d'aguantar allò de: *Hábleme en Cristiano que no le entiendo?*.

Per tant, a tots aquells "forasters" que venen a Mallorca, benvinguts siguin, me'n fot, però que no ens imposin la seva llengua, són ells els qui s'han d'adaptar a nosaltres, i no nosaltres a ells.

Només dir-vos que una llengua no només són paraules; una llengua és tota una cultura i tota una vida, i per tant val la pena lluitar per ella i no permetre que sigui menyspreada com ho està essent.

Així que, lluitem per ella, la llengua és feina de tots!!.

Xisca Cirer i Cirer

Coral Centcelles de Constantí

Amb el desig de satisfer les inquietuds musicals del nostre poble (Constantí, el Tarragonès), es fa formar la Coral Centcelles de Constantí, dirigida per la Sra. Remei Tell i el Sr. Anton Pascual, amb l'ànim d'augmentar el nivell cultural de la nostra vila i de donar-la a conèixer arreu de les nostres contrades.

El nom escollit pertany al monument paleocristià situat en el nostre terme, conegut en tot el món i orgull dels constantinencs.

S'ha de remarcar que la coral no va començar de zero, sinó que es va formar a partir d'una base força sòlida, la tradició musical, com va ser l'Orfeó, les orquestres, grups teatrals representant obres líriques, Cor Parroquial, grups de folk, conjunts, etc...

Intentem que dintre del nostra repertori estiguin representades tant les cançons populars catalanes, com també cançons religioses i profanes dels grans compositors considerats "clàssics".

Vàrem debutar el 28 d'abril del 1991, dintre dels actes de la Setmana Cultural, amb un petit recull de cançons com, Muntanyes del Canigó, Vós sou Senyor, El mal caçador, La mare cantora, No tardis Jack, etc. Posteriorment vam actuar a les Festes Majors de la Poble de Mafumet i de Vilallonga del Camp. I per honorar el nostre patró Sant Feliu, vam fer l'estrena de la missa Te Deum Laudamun del mestre Perosi. L'Onze de setembre, amb motiu de la inauguració del monument al President Lluís Companys, a la plaça de les Escoles, hi vàrem participar amb un concert de música catalana, a petició de l'Excm. Ajuntament. Després hem cantat a Cornudella, Porrera, l'Espluga Calba, Alcover, i a molts d'altres indrets.

També vam participar a la Primera Troba-

da de Cançó Marinera i Havaneres de Creixell. En aquesta ocasió la coral va estrenar El meu avi, cançó catalana a quatre veus mixtes i Creixell, Creixell, obra que es va compondre per aquesta trobada. És de remarcar el fet de poder cantar amb corals amb tants d'anys de trajectòria (El Serrallo, la Poble de Montornès, l'Àncora, Cor Al·leluia, Coral Augusta i coral d'Altafulla) i fer un paper molt digne al costat d'elles.

Fins avui, la nostra trajectòria ha estat satisfactòria, tot i que els primers passos són sempre els més dificultosos.

La finalitat de la Coral no és lucrativa, per la qual cosa les aportacions econòmiques que rebem estan destinades a equipar-la; i el primer pas fou la compra d'un teclat musical.

Actualment, la Coral està seguint a bon ritme els assajos, a fi d'ampliar el nostre repertori i perfeccionar-lo.

El nostre objectiu prioritari és formar part del Grup de Corals de Catalunya. En aquests moments, la Coral compta amb 40 cantaires, dos directors i el suport popular per aconseguir les fites proposades.

Coral Centcelles. La Revista de Constantí.

Cases i Terres

Can Raió (II)

Continua de l'anterior número.

Els cereals i la vinya han estat des de temps remots els conreus principals d'aquestes terres.

A l'època islàmica s'aprofitaven també les basses de la zona per sembrar hortalisses, lleguminoses i plantes tèxtils.

Està documentat igualment que al segle XIV s'hi feia sobretot la vinya i hi havia nombroses guardes d'ovelles i cabres.

Actualment fan principalment girasol, colza, maragall i gra per a les ovelles. També, a partir de l'excavació l'any 1966 d'un pou, després de molts d'intents infructuosos de trobar aigua, s'intentà l'explotació d'arbres fruiters.

Recentment s'ha tornat introduir la vinya, l'ametllerar i s'han sembrat 5000 garrofers, com a aposta cap a la revitalització del camp, adherint-se al pla de reforestació.

Seguint la tradició d'orientar el frontis principal cap al sud, s'excedeix a la clastra de can Raió a través d'un altíssim portal forà que està just ran del camí d'Algaida.

Aquesta portassa necessita d'uns rails per

poder-se obrir, degut a l'enorme pes de la fusta. La testera que corona l'arc és un afegitó bastant posterior a la construcció del portal.

La clastra està només parcialment empedrada amb unes precioses lloses llargarudes i blanquinoses, desgastades pel pas dels anys i la gent.

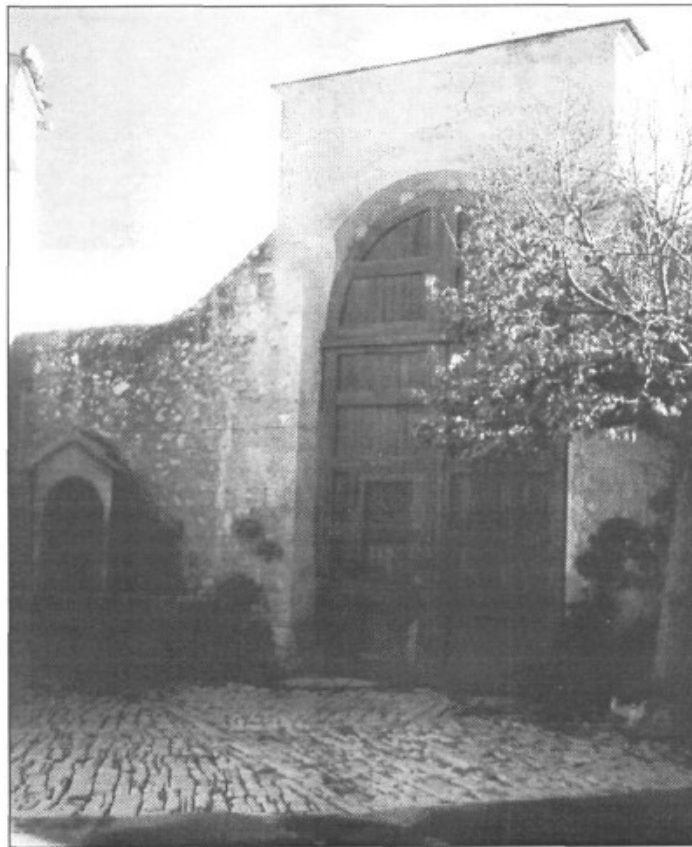
Aquí, dins el recinte, no hi manca un pujador de senyores, un pedrís de pedra, un rellotge de sol, un coll de cisterna, piques, alfàbies, carretons de batre, ramellers i cossiols arrecerats. L'arbre que presideix la clastra és un pràctic til·ler.

A la part no empedrada abans hi havia els boals i demés estances dels missatges que varen haver d'esser esbucades però dels que es guarden els pilastres que sostenien les porxadades.

El portal principal, d'arc de mig punt, està enquadrat dins el típic rectangle, però tot ell de marès. A la dovella clau hi ha l'escut de la família Raió, que representa una petita raia de llaurar.

Una vegada que la família Pizà comprà les cases (a finals dels anys 20) hi va fer una sèrie de reformes. Una d'elles aixecar la teulada per convertir les antigues sales en estances per als senyors i poder tenir allà una posada.

El parament del frontis és llis i la distribu-

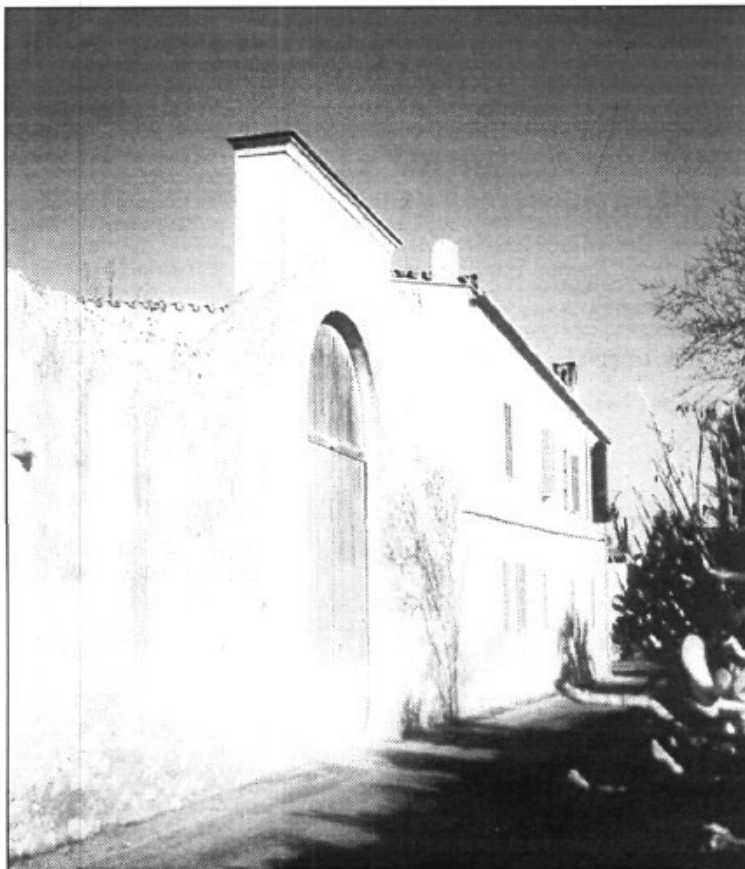

ció de les finestres no és simètrica, llevat de les de dalt que estan aliniades, amb filloles de marès i reixes de ferro.

Si entrem pel portal principal ens trobam dins el primer aiguavés de la casa, que se separa del segon per un arc de marès amb esplèndid. Cadascun dels aiguavessos té la seva pròpia escala que puja al pis superior. Aquest fet s'explica perquè l'escala del primer aiguavés es construí durant la reforma del final dels anys trenta, i la primitiva es conservà al segon aiguavés. A la fotografia que acompanyava l'article de la passada revista es veien clarament les dues escales.

Continuarà al proper número.

Maria Florit Amengual i Joan Florit Horrach

Deu Anys de Vida

A SA SELLA número 6 corresponent al mes de març de 1985 hi podíem llegir la preparació de la Diada de l'Àngel de la caseta de Sarissal que feia el Centre Cultural de Sencelles.

També dins aquesta sella hi trobam la notícia de la signatura per part del Papa del Decret de les Virtuts Heròiques de Sor Francinaina, que a partir d'aquell moment podia efectivament ser anomenada com a Venerable.

Dins l'apartat de les cròniques Societat ens assabentàvem del naixement de Miquel Àngel Ramis Coll de can Pelea i de les noces de Joan Perelló Mateu de Muro i Maciana Horrach Bibiloni de can Vesit.

SUBSCRIPCIÓ PER UN ANY, **1.000 Ptes**

Nom:
 Cognoms:
 Carrer: núm.:
 Població: cp:
 Banc o Caixa: oficina
 carrer: núm. de compte:

Feu arribar aquesta butlleta a qualsevol
 membre de l'equip de redacció o enviau-la a:

firma

Sa Sella Sencelles. Antoni Maura, 5

Noticiari

El Club Ciclista Sencelles celebrà dia 15 de desembre un sopar entre tots els membres del club i demés simpatitzants per celebrar el final d'una temporada farcida d'èxits. Arnau Comas va ésser el guanyador de la categoria de veterans de la correguda de l'indiote que cada any es fa a sa Indioteria per celebrar les festes de Nadal.

El premi Bartomeu Oliver i Amengual que atorga anualment l'Obra Cultural Balear en el marc dels Premis 31 de Desembre va correspondre en l'edició de 1995 al grup de música eivissenc Uc pel seu treball de recuperació i difusió de la cultura musical de les Pitiüses. El premi va ésser lliurat dia 15 de desembre.

L'Assemblea General de l'Associació de Premsa Forana de Mallorca reunida a Sant Joan dia 18 de desembre va acordar per unanimitat manifestar el seu ferm suport a la política lingüística en favor de la unitat de la llengua catalana a Mallorca i l'actitud que mantén en aquest tema l'actual president de les Illes Balears, Sr. Cristòfol Soler i, al mateix temps, denuncia i rebutja els constants atacs que pateix. Sa Sella subscriu plenament l'acord.

L'actitud discriminatòria que mantén l'ajuntament de Sencelles contra Sa Sella va ésser objecte de manifestacions de suport en defensa de la revista per diferents mitjans de comunicació de Mallorca entre ells, Pòrtula, L'Estel de Mallorca, Coanegra, Punt Informatiu Pollença, Badia d'Alcúdia, Ca'n Picafort, Udol, Ariany, Fent Carrerany, etc.

Dia 14 de desembre es va aprovar la nova llei de televisions locals que permetrà que finalment les emissions de TVS puguin sortir de la il·legalitat.

Com ja vos vàrem informar, la XXV trobada Els cors de Mallorca canten Nadal va portar fins a Sencelles una desena de lluïdes corals que interpretaren les seves peces dia 23 de desembre a l'Església de Sant Pere.

A finals de l'any passat es varen conèixer una sèrie d'irregularitats que va cometre el Govern Balear durant 1992 en la contractació de nombroses obres públiques, entre elles els treballs del centre de toxicòmans de ses Garrigues d'Amunt de Biniali, obres pressupostades en més de 134 milions de pessetes.

Dins el Pla d'Obres i Serveis del Consell Insular de Mallorca corresponent a l'any 1996, l'ajuntament ha sol·licitat la inclusió dels treballs de la segona fase del sanejament de Biniali valorats en uns 34 milions de pessetes.

La portada de la Revista Sa Sella dels mesos de novembre-desembre va causar grata impressió ja que la fotografia aèria de la vila cedida per Miquel Fiol era realment espectacular. La imatge data de fa un parell d'anys i està presa des de un ultralleuger.

A Sóller s'ha format una coordinadora en defensa de l'aigua que pretén evitar que el projecte de transvassar l'aigua de la font de la Costera inclogui també la captació de les fonts que abasteixen la vall de Sóller, ja que això podria causar greus perjudicis a la conca de la vila.

Dia 20 de desembre els alumnes del Col·-

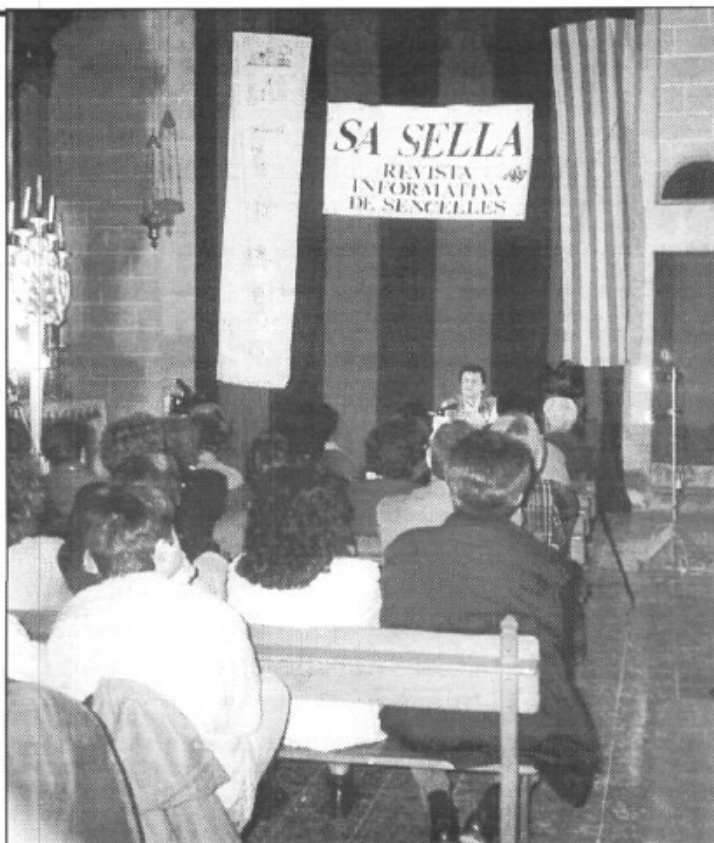
legi Públic can Brill celebraren un festival escolar, amb actuacions de tots els cursos, al Polisportiu Cobert on estrenaren el teclat electrònic que els ha regalat la Fundació Mossèn Bartomeu Oliver i Amengual.

A l'apartat Tisorades del suplement Foravila Verd del diari de Ciutat El Dia del Mundo hi tornà a sortir dia 24 de desembre un extracte de Sa Sella, en aquest ocasió fou un resum de l'article, De Sencelles: sencellers, de Jordi Llabrés Sans dedicat a l'escultor Antoni Josep Llabrés Mudoï.

Per Nadal la Capella de la Mare de Déu del Roser va ésser l'escenari d'una enginyosa exposició de delicades neules de paper retallades per sor Catalina Crespi.

El patge dels Reis d'Orient va rebre les cartes dels nins i nines de Sencelles el dia de cap d'any. Els Reis en persona acudiren a la cita anual amb els nins del poble dia 5 de gener, i com sempre també se'n recordaren de portar qualche coseta a Sa Sella.

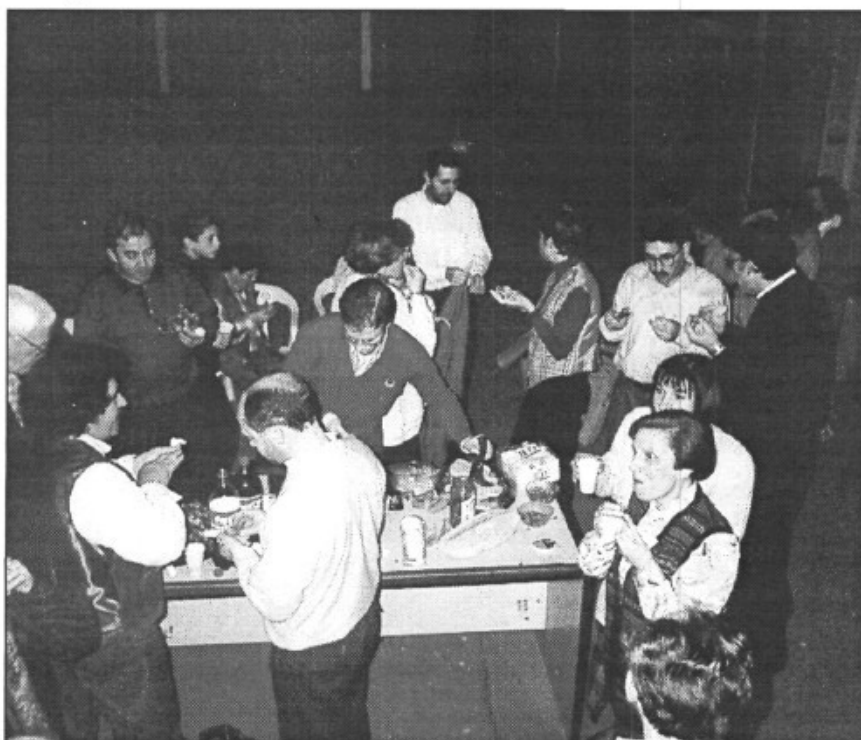
Per unanimitat tots els regidors de l'ajuntament de acordaren a un plenari de dia 2 de gener sol·licitar a la Conselleria de Cultura, Educació i Esports la declaració de Sencelles com a municipi pilot del programa de normalització lingüística del Govern Balear.

A Palma s'ha constituït una Plataforma en defensa del Ferrocarril que demana la protecció dels edificis històrics de l'estació de Ciutat, fer compatible la futura nova zona verda del Parc de les Estacions i el funcionament del tren, la potenciació d'aquest mitjà de transport, el manteniment del Km. 0 a la Plaça d'Espanya i evitar el trasllat de l'estació al Pont del Tren.

A principis d'any es va reobrir la polèmica sobre la instal·lació d'una fàbrica de pinsos a Biniali. Un col·lectiu de persones s'oposa a aquesta indústria pels efectes contaminants que podria produir amb els seus residus sòlids, fums i aigües brutes.

L'any 1996 ha estat declarat per la Conselleria de Cultura, Educació i Esports com l'any de les Rondalles, ja que enguany es el centenari de la publicació del primer volum de l'aplec de rondalles mallorquines d'en Jordi des Recó, pseudònim del lingüista Antoni Maria Alcover.

Durant el mes de gener acabaren les obres fetes a cas Capità per convertir una part del casal en seu de la Fundació Mossèn Bartomeu Oliver i Amengual. La resta de la casa s'ha arranjat per ésser llogada. Pel mes d'abril la Fundació te previst patrocinar una setmana cultural a celebrar al Col·legi Públic can Brill de Sencelles.

El diumenge abans de Sant Antoni, 14 de gener, fou aprofitat a Biniali per celebrar-hi la festa del sant amb un fogueró i música a la plaça de la Puríssima amb Guiterres i Castanyetes. Tampoc no faltaren les beneïdes a davant la Parròquia.

A Sencelles el fogueró de Sant Antoni va ésser organitzat un any més per l'Associació de Mares i Pares d'Alumnes (AMPA) de can Brill. La festa va comptar amb els sons de l'Agrupació es Junc. I el dia del Sant patró dels animals, es feren les tradicionals beneïdes a la plaça.

Sencelles ha sol·licitat la inclusió dins el Pla d'Equipaments Esportius del Consell Insular de Mallorca per 1996 d'una pista de tennis i una de bàsquet al Camp d'Esports sa Sort de don Macià de Biniali. Les obres estan valorades en uns 5 milions de pessetes.

Dia 19 de gener els associats al club de la tercera edat de Sencelles anaren d'excursió a la zona de Bunyola on visitaren entre d'altres coses unes destil·leries on fabriquen palo.

La junta local de l'associació contra el càncer va organitzar a la sala de plenis de la Casa de la Vila una conferència per dia 23 de gener que sobre la prevenció d'aquesta malaltia feu el doctor Xavier Cortés.

A la l'església parroquial de Sant Cristòfol de Biniali un reduït nombre de cantaires de la Coral Universitària de les Illes Balears dirigits per Joan Company oferiren un concert dia 27 de gener.

Des de finals de l'any passat han tornat a

posar en funcionament el restaurant del carrer de Sant Joan de Biniali. El local, ara denominat sa Cuina de n'Aina, està en mans d'una família de reconegut prestigi a la zona turística de Calvià.

La crisi que arrossega la indústria sabatera Yanko es va aguditzar durant el mes de gener. Són molts els sencellers que hi

fan o han fet feina en aquesta empresa emblemàtica del sector del calçat d'Inca.

Dia 2 de febrer Sa Sella organitzà una conferència a la capella fonda de l'Església de Sant Pere de Sencelles, baix el títol de Catòlics, protestants i jueus a la Mallorca Contemporània impartida per Pere Fullana, historiador algaidí i actual director de la Gran Enciclopèdia de Mallorca. Aquest dia també es començaren a repartir uns adhesius fets per Sa Sella dins la seva campanya per captar més subscriptors que també inclou el cartell de Lucky Luck que s'ha fet famós per la seva originalitat. Els dos dibuixos són originals de Maria Verdura.

Dia 3 de febrer va morir l'historiador santamarier Mossèn Josep Capó, soci fundador juntament amb don Bartomeu Oliver de l'Obra Cultural Balear, i a qui recordareu per les fotografies que sortiren al número monogràfic de Sa Sella n.30, que estava íntegrament dedicat a don Bartomeu Capità.

Sencelles celebrà un any més la festa de Santa Àgueda com de costum : fogueró, torrada, carrosses, música de Guiterres i Castanyetes, cercaviles de xeremiers, etc. La novetat fou la inauguració de la façana restaurada de la rectoria i la peça teatral, *Judici a en Gaspar Xoric de Sabajanada*, estrenada pel grup de comèdies de la coral i original de Bartomeu Llabrés.

Finalment la controvertida fàbrica de pinsos que s'havia de construir prop del camí de Muro pareix que no tirarà endavant. L'oposició d'un col·lectiu de binialers amb l'ajut de Sencellers Independents va evitar que aquesta instal·lació contaminant s'establís en sòl rústic binialer. A principis de febrer, Maria Vich portaveu dels Independents, autors de les al·legacions al projecte, i Ventura Rubí encetaren una polèmica sobre el mèrit d'impedir el bastiment de la indústria.

Segons un estudi elaborat per la Universitat de les Illes Balears, Sencelles és un dels municipis de Mallorca que manco dedica a educació. Només Santa Maria del Camí (628 pts) destina menys doblers per habitant a educació que Sencelles (819 pts/habitant), en front de pobles com Deià (5.668 pts/habitant), Puigpunyent (5.379) o Manacor (14.009).

Els escolars de Sencelles hauran de completar la nova Ensenyança Secundària Obligatòria a l'Institut Berenguer d'Anoia ja que en el nou mapa escolar de Mallorca, al municipi de Sencelles li ha quedat assignat aquest centre.

La forta mestralada que patí Mallorca la nit de dia 7 i 8 de febrer tingué com a conseqüència la caiguda d'arbres, cimals, teules, canals i finestres. La cara de tramuntana de la teulada de l'església de Sant Pere i el campanar patiren greus desperfectes, així com també molts dels pinars del terme.

Dia 7 de febrer el conegut periodista i aficionat a l'arqueologia Carlos Garrido denunciava des de les pàgines del diari Balears la construcció de xalets a les proximitats del talaiot de Son Fred. Per reblir els fonaments s'han usat les pedres i els clapers del segon talaiot de la zona.

Dimarts 13 de febrer fou la data escollida per inaugurar les noves oficines de La Caixa del carrer des Rafal de Sencelles.

La jornada de companyonia entre Sa Nostra i l'Associació de Premsa Forana tingué lloc dissabte 10 de febrer al polisportiu Germans Escalas de Son Gotleu, a l'edifici central del polígon de Son Fuster i al Centre Cultural de l'entitat.

Els majors de Sencelles anaren a matances amb una excursió a Son Cervera realitzada dia 16 de febrer.

El carnaval es celebrà a Sencelles amb una rua i una festa dia 17 de febrer.

Dia 27 de febrer es celebraren les fetes de la Beata Francinaina, el dia abans el Consell Insular de Mallorca patrocina al Polisportiu una sessió de cinema per celebrar el centenari.

Agència de Selleters.

Entrevista

Per entrevistar els protagonistes de la secció hem anat fora del nostre poble, encara que ells varen conèixer una temporada amb nosaltres. Es tracta de na Joana i n'Andrés, segurament si deim que treballen joguines de fusta els coneixereu tot d'una.

- Com vàreu començar a treballar amb joguines de fusta i quan de temps fa?.

Aquest mes de juliol farà 4 anys. Abans n'Andrés feia feina a una immobiliària i jo treballava al Palau de la Premsa, al diari Última Hora, com a secretària de direcció, que vaig deixar ja que era una feina molt bonica encara que molt monòtona, també vaig fer feina a una nàutica un any, més o menys.

A partir d'aquí n'Andrés va decidir agafar un any sabàtic i així estudiar qualque opció de feina en la qual no haguéssim de sortir de casa ni dependre de ningú.

N'Andrés va començar a treballar en fusta fent objectes per nosaltres, s'ha de dir que el seu pare el va influenciar molt ja que és educador de presons a Anglaterra i realitzava molts de tallers de manualitats.

Al començament la nostra idea no era la de vendre als mercats sinó fer el que es fa a Anglaterra i EEUU que és la venda per correu, això no va resultar malgrat que s'hagués fet tot tipus de marketing. La solució més vàlida que vàrem fer fou la de vendre als mercats; el primer a Sta. Maria.

- Consideres que la joguina de fusta és cara?.

Hem d'entendre que la joguina de fusta, per molt que digui la gent, no és cara. El que passa és que estam acostumats a tenir moltes coses barates. La importació és el primer obstacle que tenim ja que ens ve una quantitat de joguines de plàstic a preu

regalat.

Hi ha molta de gent que té ganes de tenir la nostra joguina, però moltes de vegades tampoc la poden costejar ja que si a una família hi ha 4 infants no es poden permetre gastar uns doblers en la joguina.

La joguina de fusta té acceptació i si tothom la pogués comprar, ho faria més ja que és conscient de que té qualitat i duració.

- Quina fou la primera joguina que vàreu fer?.

La primera fou la baldufa victoriana, que és una de les més antigues que hi ha. La varen extreure d'un llibre americà que data de l'any 1800. Aquesta joguina té molta acceptació ja que és senzilla i pràctica per l'al·lot i no fa falta tenir 7 o 8 anys per fer-la funcionar.

- Quants de tipus de joguines feis?.

Molts, des de que vàrem començar fèiem baldufes, trens, camions, tot el que podíem. Al principi les joguines eren molt rudimentàries, ens mancava temps per fer-les ja que l'endemà les havíem de vendre als mercats, però a poc a poc hem anat perfeccionant. Les joguines de fusta són molt senzilles, el que s'ha de fer és posar-hi imaginació.

- Quina és la que més es compra?.

La baldufa victoriana amb el nom, la baldufa tradicional la pots trobar a tot arreu.

- Quins materials emprau?.

La fusta de pi. Vàrem començar utilitzant un tipus de fusta que era molt lleugera, quan li posaves al pal per rodar per si mateixa botava. La base circular ha de tenir el pes suficient per poder mantenir-se rodant d'una manera simètrica.

Per treballar amb les màquines no hi ha res millor

que la fusta de pi, el problema és que si les màquines la rebutgen s'esquerda; és a dir que si es fan 100 peces només es poden aprofitar unes 60 aproximadament.

- Les joguines tenen uns colors molt vius, quin tipus de pintura emprau?

La pintura és ecològica. S'entén per ecològica aquella que no duu components tòxics com poden ésser el plom i altres derivats. És una pintura que s'aferra a la fusta i és molt sòlida, molt cara i delicada ja que simplement amb el transport es pot alterar.

Aquest color tant viu que tenen es degut a que estan fetes amb làtex.

- Sou vosaltres els que feis tota la feina?

Fins ara ho hem fet tot nosaltres, ara bé per atendre la demanda ens hem vist obligats a treballar amb un grup de minusvàlids de Barcelona on aquestes persones treballen amb un aprenentatge previ.

- A quins mercats vos podem trobar?

En tenim de fixes que són el d'Alcúdia el dimarts i els diumenges, el dimecres a Sineu, el dijous a Inca,

el divendres a Son Servera i el dissabte descansam.

- Feis moltes joguines per encàrrec?

Moltes, tot el que són bresos, cavalls, teatres... Tot el que són peces grosses requereixen molt de temps ja que no solament es treballa la fusta sinó que també hi ha la roba que du molta més feina.

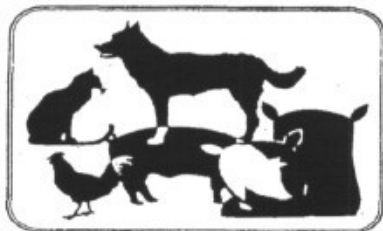
- Explica'ns que significa ésser Mestre Artesà.

La carta de Mestre Artesà és simplement una acreditació com mentres ets artesà. L'únic que t'ajuda és a poder aconseguir subvencions. Has de poder certificar que has fet feina durant un cert temps, com a mínim 5 anys. Un Mestre Artesà és aquell que crea els seus propis objectes, per regla general no hauria de tocar cap eina encara que això és molt difícil, gairebé impossible.

Gràcies per la vostra col·laboració i amabilitat.

Això sí, vos podem recomanar la qualitat d'aquestes joguines ja que fa uns quants anys que en tenim i passam molt de gust de jugar-hi.

Joana Ferragut Fiol i Guillem Mut Llabrés.

**MAGATZEM
CA'N RENYINA**

Pinsos, Cereals i Abonos

Germanes Llabrés Fiol, S.L.
C/. Sor Fca. Aina Cirer, 73 - Tel. 59 15 15 - SENCELLES

OSCA Y CIRER S.A.L.

Tel. 59 15 40
C/. Jardines, 26 - SENCELLES

REPARACION DE TODA CLASE MAQUINARIA AGRICOLA

Persianas Mollorquinas de Seguridad - Metálicas y en aluminio
Puertas Basculantes - Metálicas o forradas en madera
Barreras y Rejas (Artísticas) o Simples
Estrujadoras y Prensas de Uva
Remolques - Toda la gama
Molinos de Piense - Toda la gama
Compresores a tracción tractor
Venta de Aceite hidráulico y automodón
Venta de hilo para empacadoras

IMATGES D'AHIR

Vos presentam en aquesta secció un sequer d'albercocs en el corral de ca na Quintana; l'amo d'aquest era en Rafel de Ca'n Vinyes, aquesta fotografia data de principis dels anys trenta.

Com podeu observar la feina que feien aquests sencellers era la de xapar els albercocs per posar-los a assecar; aquesta feina durava dos mesos d'estiu; els nins hi anaven per guanyar qualque dobleret, cobraven 2 pessetes cada dia.

A continuació vos anomenarem les persones que apareixen. De dalt a baix i d'esquerra a dreta:

Na Francisca Papa, na Maria Xim, na Catalina Sopes, Madò Mostatxeta, na Margalida Pica d'en Martí Garrit, na Tonina Pastoreta, na Fideva, na Fideu, na Francisca Garrit i na Catalina Valero.

Son pare d'en Ramis des Camión, na Pere Joana, na Francisca Fustera, En Joan Vileta, en Joan Caragol, na Catalina Morei, na Joanaina Fuster, en Bernat Roquet, na Francisca Revull, na Catalina Roquet, na Maria Guixa, madò polit i els seus dos nins, 5 nins que no reconeixen.

Na Maria Cota, en Toni Tixador, en Francisco Viquet, en Rafel Cota, ?, na Francisca des Celler, na Margalida Xim, na Maria Serra, ?, n'Andreu Rostit.

En Toni Gallet i en Jaume Tomàs.

Com la majoria de les fotografies que es feien en aquell temps era l'encarregat de fer-les l'amo en Pere Mascaró dels retratos de Maria de la Salut, se'n varen pagar 75 cèntims.

Foto cedida per na Francisca Campaner de Ca'n Revull.

Notícies Fresques

Sencelles està a punt d'entrar a n'és llibre aquell des r cords: esser es darrer poble de Mallorca en tenir ses aigos brutes com toca. Fotre, per qualche cosa hem d'esser coneguts!

S'altre dia vaig anar a passetjar per Biniali... i en tenc un dol! Resulta que ja han llevat es lletrero d'APERCA, aix  s , después de mig any!. No hi ha dret, all  ja era tota un monument a sa incultura. Ho veis com m'escolten!

Ara diven per sa taverna que la vila ha d'esser municipi pilot de no s  qu  de normalisar. Però jo voldria sabre que vol dir aix : que hem d'anar tot lo dia en pilotes?, hem d'anar a sa botiga apilotats?, menjarem cada dia aguiat de pilotes?, hem d'anar a fer sa pilota a qualcú?, haurem d'anar a pilotar avions per devers Son Sant Joan? Jo amb manar sa vixicleta i es carro ja em conform, puces!

M'imagin que ja que tenc sa casa de Biniali amb so carrer a l'aire, aprofitaran per llevar-me des frontis totes ses trunyes de Gesa i de Telef nica, perque de fils amb sos de cosir ja em basten i ja que tenen ses siquis obertes...!

I de sa famosa comiss  de s'ajuntament "en busca de la pica perduda", qu  se n'ha fet?. S , aquella que havia de trobar ses piques perdudes des pous...Nunca m s se supo, eh? Se'n deven haver anat de pica, aih pillins!

A la fi. Jornets per sa Telef nica ja és de Sencelles. Es números de teléfono des jornaters ja les podeu cercar a sa guia dins Sencelles i no dins Costitx. Ho veis si servesc o no? Basta que jo en faci menc o des d'aquí i tots ja corren! (encara que no ho reconguin).

Si voleu anar amb so correu cap a Palma, haureu d'anar de Sancellas a Palma, perquè per devers ses camiones de Santa Eugènia no saben encara que Sencelles  s Sencelles i no Sancellas. Perquè qui toca fer-ho no els ho recorda?

Es bollet  municipal que s'havia de fer, aquell que a n' s final és nonato, si com Sant Ramon (cerballs?) Nonato, va convidar a molts de col·laboradors de

Sa Sella per veure si hi volien participar a n'és nou engendro. I mira per on, jo que som un des col·laboradors món antics ni m'ho varen fer sabre!. Perquè vos pensau que ser ? Me vaig agraviar molt i sa sang me va pujar fins a n'és 22.

N'Habita mos ha tornat d'una passetgera que és gros. Se'n va anar a Tarragona, ido i s  i ara qu  vos pensau?, però no, no, no va anar a Port Aventura a perdre es fetge per ses muntanyes russes, va anar allar a veure fàbriques de farina, com sa que volen fer a Biniali. Quan vulgui li puc ensenyar es molí fariner des meu sogre que és més a prop i si ho vol fer més emocionant pot pujar fent rapel!

I de ses festes de Santa Agueda que voleu que vos digui?. Ningú s'ha romput les banyes per pensar coses noves. Deu fer 5 anys que fan lo mateix, fins i tot es premis de ses carrosses s'han quedat congelats. Si l'any 94 s'exposició de s'excasal de cultura va esser vist i no vist, l'any passat va desapareixer i enguany encara l'estam cercant. Ja ho diven, canvia es timoner pero es barco continua fent aigo. Ah, i sa foto aquesta vegada no era pirateada d'un diari de Ciutat sinó que és sa portada de Sa Sella número 2 de juliol-setembre de 1983.

Si ses fatxades de sa plaça s'han arreglat amb sos doblers de sa conselleria d'agricultura ja me direu a von he d'anar a cercar es "3 quinzes" per sulfatar es blat, a sa conselleria de Turismo o a sa d'Urbanismo?.

Queda poc temps per salvar es casal de cas Sard i ses seves teules pintades. Aquest hivern ha passat per ui sa teulada. Mentre tant a s'ajuntament estan en orsai, com sempre?

Hi ha tant de clots a qualche carrer que qualsevol dia hi trobarem ametlers sembrats. I que te pareix secretari? que hi puc anar de confiat, amb sos carrers que s'han girat a favor des meu contrari.

Bé, i sa fàbrica de farines per cans la faran o no? perquè es meu Bobi té una fam que l'alça!

Pot esser tot lo lletrut que volgueu però...en Pere Fullana quan firm  a n'és llibre d'honor de Sa Sella, va posar Sa Cella, deu ser que te pipella.

Mallorca Cristiana (V)

Mallorca no havent estat la més important de les terres de la Corona, va donar el seu nom a la monarquia privativa. Per què?. Les raons podrien esser vàries. Per una banda, pel fet de que va esser la primera de les terres d'aquest conjunt que fou posseïda pel Rei Jaume I, per dret de conquesta, enlloc de per motius hereditaris, la qual cosa permetia unes facultats de disposició damunt d'ella que no donava als altres territoris continental. Per altra banda, perquè la sobirania dels monarques privatius era més plena damunt Mallorca i la resta de les illes, que damunt els territoris continentals, que estaven subjectes a un deures feudals a favor del Reis d'Aragó, apart dels generals nascuts del tractat d'enfeudació establert entre Pere III d'Aragó i Jaume II de Mallorca a 1278, o a favor dels Reis de França, en el cas del senyoriu damunt Montpeller.

Mallorca va donar el seu nom a la monarquia privativa, que com a segona branca de la Casa de Barcelona, va exercir el seu domini damunt els territoris abans assenyalats, la qual cosa sense cap dubte donaria al país mallorquí un sentiment nacionalista o als menys de vinculació a una monarquia pròpia, que no varen

tenir els altres Regnes de la Corona d'Aragó.

Com veurem més endavant, la nissaga de la Casa de Mallorca neix l'any 1276, immediatament a la mort del Rei Conqueridor, quan fou coronat el seu segon fill, Jaume II, amb tota solemnitat a la capital de Mallorca, i desapareix l'any 1404 a la mort d'Elisabet, filla de Jaume III, la última descendent directa d'aquest monarca, vençut i mort per recuperar el Regne, en els camps de Lluçmajor.

L'historiador Alvar Santamaria considera que el fet que Jaume I s'apressàs a adoptar el títol de rei de Mallorca, evidencia el seu propòsit, sense que consti discrepància per part dels magnats que cooperaren a la conquesta, de conservar la unitat política que l'arxipèlag integrava a 1229.

Però una cosa era mantenir la identitat d'aquell territori com a Regne, o sigui com a terra o comarca que deixa d'esser un mer espai físic per convertir-se en una àrea caracteritzada políticament, i una altra constituir-se en un Regne separat dels territoris continentals de la Corona d'Aragó.

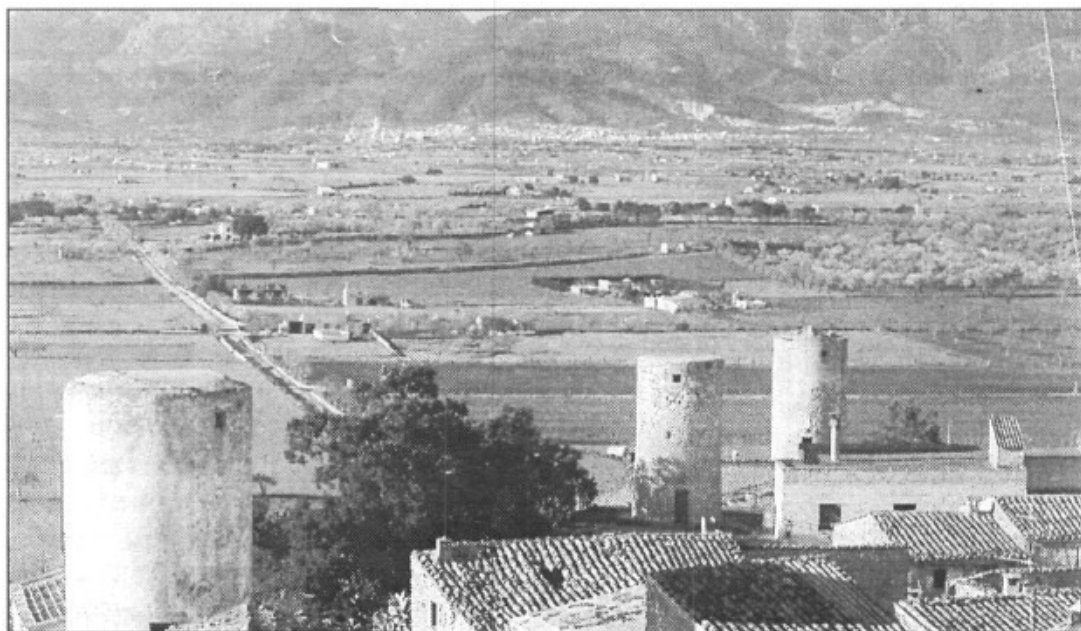
Maria Vich Cirer

**Pub
S'AGUAIT**

TORRENT, 1 - 07143 BINIALI

Bones copes, bon ambient i bona música

Qui dies passa, anys empeny !

Les dues fotografies preses de damunt el campanar ens mostren una visió del nord-oest de la vila, una de les parts més antigues i amb més caràcter de Sencelles. Les dues imatges estan separades per més de 60 anys, però no hi ha tampoc tantes diferències! Els angles de presa de les fotos no són ben bé els mateixos, ara que si apropem ferm no?

La foto antiga és la típica estampa de principis de segle en format targeta postal i ha estat cedida, perquè tothom la pugui admirar a Sa Sella, per na Maria Vich Cirer.

La foto més moderna és de principis dels noranta, però encara podem veure-hi perfectament les torres de tres molins: el de cas Ferrerico, de can Mascaró i el de can Revull. El d'enmig encara tenia una part del ramell al vent, que hi perdurà fins ben entrats els seixanta. Al camí de Binialmara hi podem veure ara moltes més construccions de fora vila.

Música

Vaig sentir una vegada que l'escriptura era una de les màximes expressions de la vanitat. D'això no es vaig tenir consciència fins a l'hora d'escriure aquest article. Tenia un parell d'idees que voltaven pel cap, però, perquè hem vaig decidir per aquest escrit?. Si he de ser sincer, crec que per pura vanitat. Aprofitant que aquest és el primer número del 96, em va ésser impossible resistir-me a elaborar la meua llista de 10 discos del 95.

No vull fer partícip a ningú del meu criteri, però si a algú li pica la curiositat per saber els gusts del qui escriu aquest article el convit a compartir els elogis vessats cap a aquests 10 treballs discogràfics.

Aquí teniu a cinc discs estrangers i cinc espanyols que almanco a mi m'ham cridat l'atenció. No fa falta avisar a ningú de la subjectivitat a l'hora de triar els candidats d'aquesta llista. També recordau que l'hora d'aparició no té res a veure amb l'ordre de preferència.

-TINDERSTICKS: " *Tindersticks 2nd album*" (This way up '95)

Són sis músics anglesos amb una facilitat increïble per transmetre sentiments d'una manera tan directa i sincera que sorprèn a qualsevol.

Tots els adjectius que intentin decorar aquesta crítica sonaran totalment buits en comparació a la seva música. Escoltar aquest disc és viure 70 minuts d'agradable tristor. Un violí plora fins a arribar a l'histèria mentre una veu greu i dolçament fosca acompanyada per

la resta d'instruments et faran un forat a la teua capa d'ozó emocional.

-BJÖRK: " *Post*" (One little indian '95).

La cantant dels desapareguts **Sugarcubes**, grup islandès, que tants bons temes va deixar, ens demostra que el seu primer lp " *Debut*" no va ésser una simple flor d'estiu. I quina millor forma de fer-ho que amb un segon treball amb tan alt octanatge de qualitat?.

Què fa **Björk**? Tehno, pop, música electrònica? Ella es mou dins tots aquests terrenys.

És com una abella dins un camp de flors (seguint amb similis florals) que va xuclant de cada estil de pol·len necessari per a elaborar la mel més dolça del panorama del pop mundial.

Si tu ets dels qui varen assaborir el violent happy per la MTV i totes les ràdios comercials de

l'estat, et recoman que aprofundeixis un poc més dins l'obra d'aquesta islandesa. L'esperança del pop ha vengut del fred.

-MADENING FLAMES: " *Six ways to Sunday*" (Radiation records '95).

Com es pot tenir a **Neil Young**, **Alex Chilton** o qualsevol referència clàssica sense sonar d'una forma desfasada i pedant?.

M.F. ho han aconseguit amb aquest segon disc. La seva música beu dels clàssics del pop i el rock, però la seva cantant **Muni** i la resta del grup traslladen aquests sons als 90 donant-li una frescor i un vigor inusual en molts de

grups que adoren als llegendaris del pop.

-STEREOLAB: "*Refried Ectoplasm*" (Duophonic '95).

Aquest treball és una recopilació de temes que el grup a ajuntat per fer-ne un repàs a la seva carrera.

Les cançons de *Laetitia Sadier* i la resta d'**Stereolab** juguen amb "l'avantgarde" del pop utilitzant instruments convencionals. El sintetitzador Moog va sonant al llarg de la cançó creant atmosferes concèptiques que com bombolles d'aigua es van diluint quan arriben a la superfície.

-SMASHING PUMPKINS: "*Mellon Collie and infinit sadness*" (Virgin '95)

Hagués estat molt fàcil per **S.P.** agafar el liderat del grunge després de la desaparició de **Kurt Cobain** i **Nirvana**. Amb un parell de cançons típicament canyeres i dos escàndols de drogues haurien estat estampats en totes les carpetes dels joves a la sortida de l'institut.

Però si ha arribat al número 1 ha estat gràcies a cançons intimistes, sensibles i unes lletres que commouen.

-MERCROMINA: "*Acrobacia*" (Subterfuge '95)

Nascuts de l'excissió dels imprescindibles **Surfin' Bichos**, **Mercromina** van començar de zero, enregistraren una maqueta i la començaren a moure. La seva qualitat ben aviat els portaria a treure el primer llarga durada, pens que són una mica més melòdics que **Surfin' Bichos** i la distorsió l'utilitzen com un instrument més, les seves cançons es caracteritzen per tenir unes lletres molt ben cuidades, melodies encantadores i una distorsió que és com un caramel líquid que es posa damunt el gelat de nata.

-EL NIÑO GUSANO: "*Circo Luso*" (Grabaciones en el mar '95).

Un grup que té cançons amb títols com *Mujer Portuguesa*, *Bizcochina* o *Cienpiés*, no

pot ésser més que un conjunt musical per nins o un grup totalment passat de voltes. Doncs bé, crec que ells aconseguen ésser les dues coses. Els definiria com a pop psicodèlic de primera divisió mesclat amb ingenuïtat deliciosa d'Epi i Blas.

-P.J.HARVEY: "*To bring you my love*" (Island '95).

Aquí la crítica és unànimement coincident. Estam davant d'un dels lp's del 95. **Polly Jean Harvey** és una jove anglesa que crea obres d'art emprant com a eina els seus propis dolors, temors o odis. "*To bring you...*" és el cim de la seva maduració. Un àlbum realment difícil, necessita ésser escoltat i no sentit per descobrir-hi l'allau de sentiments que desprèn. És una síntesi de tots els llocs obscurs de les relacions humanes.

-DISCO ZOOD "*Una recopilación dance de aquí*".

Molt més important per la seva intenció que no pel resultat. No vull dir que sigui dolent, ni molt menys, sinó que era hora de que a Espanya agafàs certa rellevància una escena musical anomenada dance, techno o el que es vulgui dir. **Disco Zood**, un fanzine dedicat a la música de ball, ha elaborat aquesta compilació per demostrar que aquí es fa música de ball que escapa de productes totalment escatològics per tots coneguts.

-LE MANS: "*Zerbina*" (Elefant '95).

El millor grup espanyol de pop i un dels més interessants del món. En aquest han decidit combinar a un 50% ingenuïtat i genialitat. Han experimentat amb la música dance amb l'ajut de gent com **Vanguard**, **Pez** o **Jerome Mestre**. En aquest disc apareixen modelats com a plastilina un grapat de cançons pop desfressades amb interessants ritmes i remescles totalment ballades.

Zerbina és 50% pop, 50% dance i 100% ritsh.

Tomeu Morro

Carta

És una llàstima haver d'escriure damunt aquestes coses, quan en aquest plujós hivern els camps estan plens de colors i els ametllers ens han tornat a sorprendre amb la seva incomparable floració anual.

Com que en aquestes passades eleccions municipals vaig adquirir un compromís amb el poble de Sencelles en general i amb el de Biniali en particular no em queda més remei que denunciar una vegada més, aquesta vegada des de les pàgines de "Sa Sella", els continus vessaments que el poble veïnat de Consell fa en el torrent de Biniali d'aigua sense depurar des de ja fa un parell d'anys.

La llei prohibeix aquests abocaments i això hauria de ser suficient per a que aquest fet no s'hagués produït mai i sobre tot no s'haguessin prolongat tant de temps.

Així i tot s'haurà d'explicar als responsables dels vestiments i als que segueixen consentint que encara ells no sofresquin els olors, les rates, els moscats i sobre tot el sentiment

d'estar governats per autèntics incompetents, si que arribaren a sofrir (tots la sofrirem) la contaminació produïda per tot un poble vessant dia a dia dotzenes de mils de litres de aigües fecals, sense descans i des de ja fa anys. Un parell de multiplicacions ens adonarien la quantitat de milions de litres d'aigua contaminada que ja s'ha filtrat en el subsòl de Biniali (Sencelles) i que encara segueix filtrant-se.

Què dirien, els propis habitants de Biniali si d'aquí a un parell de mesos, quan les obres de sanejament estiguessin acabades, ens estalviàssim la connexió amb la depuradora i féssim el mateix que s'ha fet a Consell?

Contaminar un pou o un aqüífer és molt fàcil. Eliminar aquesta contaminació és a vegades treball de generacions senceres.

Aquestes reflexions no són les d'uns ecologistes "fanàtics" ni la del amos dels pous sinó les de la gent que vol un habitat millor per tot un poble.

Samuel Monteagudo.

*puja a Sa Sella
no t'ho perdis*

De Sencelles : Sencellers

La Beata Francinaina, la Tia Xiroia de Sencelles.

Sens dubte el personatge més rellevant de Sencelles és la Beata Francinaina. Nasqué dia 1er de juny de l'any 1781, filla de Joan Cirer, (a.) Xiroia i Joana Mª Carbonell (a.) Sagordí. Fou batejada el mateix dia a l'església Parroquial de Sant Pere .

Ja des de menuda va emprendre el camí de la perfecció; quan arribà a l'ús de raó, començà els exercicis de la pietat més sòlida. La seva família tant senzilla, però a la vegada **profundament religiosa** l'encaminaren pels camins de la unió amb Déu. L'any 1788 va rebre el Sagrament de la Confirmació i poc temps després la Primera Comunió.

Una vegada **encetada** a l'adolescència vol fer-se monja al convent de la Pietat de Palma i els seus pares no l'autoritzen.

Quan començà el segle nou, vers l'any 1800 el dol es fa present a ca'n Xiroia fins a quedar sols a casa son pare i la filla; doncs havien mort la mare i els altres 5 germans. Dels 26 als 40 anys Francinaina treballa sola devora son pare, és la madona de la casa, col·labora amb el treball del camp, participa en la vida parroquial i conra l'oració personal. Altra volta demana llicència al seu pare per entrar en claustre i per segona vegada li fou denegada. L'any 1821 mor el pare. La Tia Xiroia queda sola a casa, com una Dolorosa al peu de la Creu.

Francinaina no és una beata com les altres, és una dona amb esperit jove que organitza balls a Sarissal; una dona d'oració constant, però arrelada; una mare pels pobres, la consellera espiritual de tot el poble; el seu únic ideal: atreure tothom cap a Déu.

Aquests eren els trets fonamentals per una nova família religiosa. L'any 1850 als 70 anys fundà a casa seva un convent de religioses Germanes de la Caritat. Dia 7 de desembre feu els vots juntament amb altres donzelles i la congregació fou aprovada jurídicament. Ella fou la Mare Superiora fins a la mort.

La nova comunitat es caracteritzava per l'amor al proïsme, l'ensenyança de la doctrina, l'ajuda als malalts...

Dia 27 de febrer de 1855 després d'haver oït missa com cada dia a la Parròquia, a causa d'un atac de gota va entregar santament la seva ànima a Déu. Els seus funerals, enterro i altres honres foren **vertaderes** manifestacions de devoció popular.

Des de l'any 1885 les restes mortals reposen a l'oratori de la casa de la Caritat.

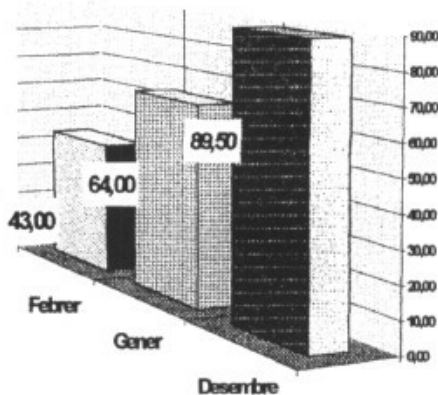
L'any 1899 el Bisbe de Mallorca, Pere-Joan Campins, inicià el procés de Beatificació. L'any 1940 el Papa Pius XII acceptà la causa a Roma. Pau VI l'impulsà decisivament. L'any 1985 el Papa Joan Pau II la declarà venerable i l'any 1989 fou proclamada Beata Francinaina de la Mare de Déu dels Dolors, Cirer i Carbonell.

Jordi Llabrés Sans.

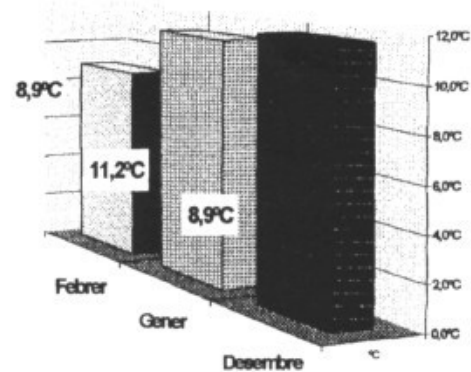

Actualitat de Sencelles

Pluviometria

Temperatura

	Desembre	Gener	Febrer
Màximes	16,6 dia 24	15,4 dia 1	13,2 dia 13
Mínimes	4,8 dia 14	8,8 dia 25	2,6 dia 21
Mitjana	11,7°C	11,2°C	8,9°C
Total Lit/m²	89,51/m²	64,01/m²	43,01/m²
Dia més plujós	17 1. dia 10	17,5 1. dia 23	12 1. dia 1

Demografia:

Naixements: Antònia Amengual Llabrés de Can

Paris, 28 de Setembre

Catalina Belmar Ferrer de Can

Garrit, 17 de Desembre

Toni Ferragut Mayrata de Can

Xotano, 30 de Desembre

Marc Venteo Torrens de Can

Llabià, 1 de Gener

Catalina Mª Vera Bennassar de Can

Morci, 3 de Febrer

Defuncions:

Desembre:

Macià Llabrés Bennassar de Cas Tixador, † dia 6 als 74 anys.

Sebastià Llabrés Vallespir de Can Baldó, † dia 7 als 91 anys.

Antònia Llabrés Ramis de Can Pica, † dia 7 als 77 anys.

Maria Oliver Roig de Can Quaranta, † dia 27 als 71 anys.

Gener:

Jaume Cirer Ferragut de Can Rei, † dia 9 als 73 anys.

Margalida Riutort Oliver de Can Ramirat, † dia 10 als 74 anys.

Antònia Florit Coll de Can Pentinat, † dia 21 als 80 anys.

Febrer:

Antoni Gomila Ramis de Can Flor, † dia 4 als 70 anys.

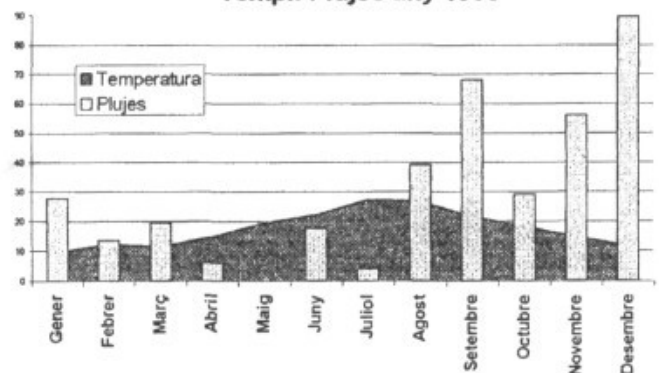
Jaume Salas Pons de Can Peret, † dia 6 als 80 anys.

Miquel Ferragut Ramis de Can Xotano, † dia 7 als 74 anys.

Noces:

Desembre: Jesús Hernando i Antònia Bibiloni dia 2 a Ruberts

Temp.i Plujes any 1995

Resum Demogràfic 95

Naixements		Defuncions	
Nins	4	Homes	9
Nines	6	Dones	17
Total	10	Total	26
Noces			
Jornets			1
Ruberts			5
Sencelles			12
Total			18

Guiem Zuàzaga Llabrés
Margalida Llabrés Fiol

AGRICULTOR JOVE

que es vulgui canviar a

VENEDOR DE MAQUINÀRIA

(Tractors FORD, Tractors FIAT, i eines) escrigui dades, mèrits i qualitats personals a

OSCA MAQUINARIA S.A.

Gremi de Teixidors, 35. 07009 Palma.

Olleria Ca'n Bernadí

C/ Cals Ollers, 5

Pòrtol

Fabricació de tota casta de ceràmica pel foc, forn, siurells, decoració i jardineria.

Tel. 797898 - 602819

Bar - Restaurant

MAVI

Especialitat en menús

31 de desembre, 29

Tel. 290005

Palma

NOU RESTAURANT A BINIALI

Sa Cuina De N' Aina

Restaurant

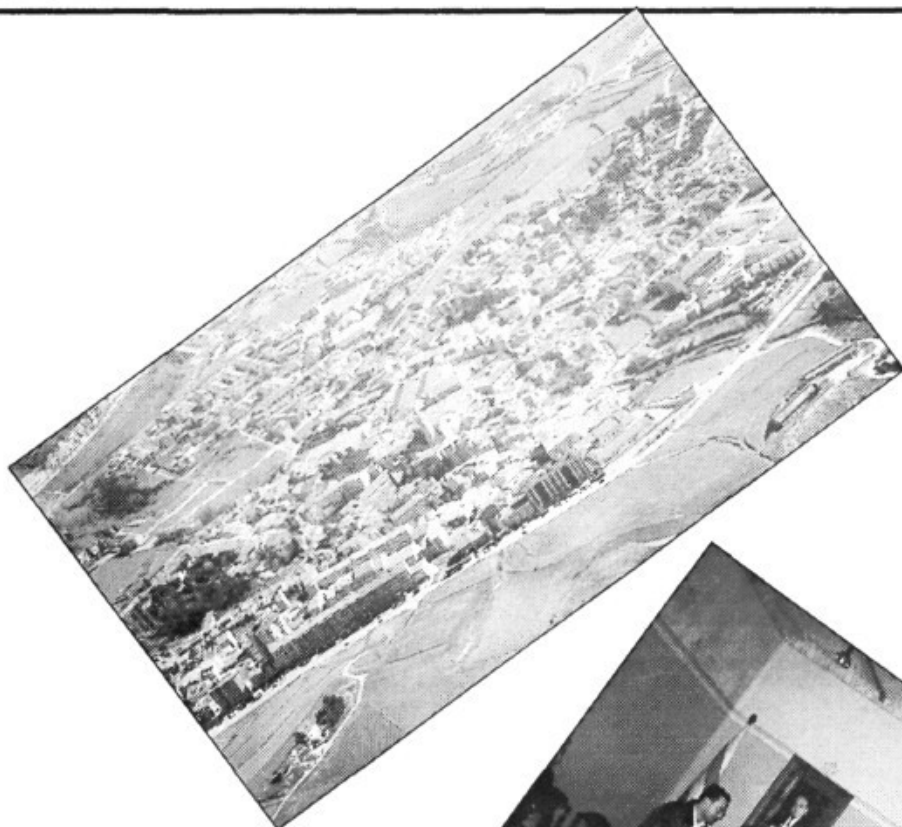
C/ San Joan, 32 • TEL. 29 05 83
 BINIALLI • SENCILLELLS • Mallorca

LUNDIS
 FERRIATRO

especialitat en carns al forn de llenya i en cuina casolana
 servici de banquetes i menú diari de dimarts a divendres
 s'agraeix telefonar per reservar taula

Centelles

A mitjans del mes de febrer quatre col·laboradors de SA SELLA de Sencelles visitaren Centelles, on varen esser atesos de meravella pels qui fan la revista EL PORTAL de Centelles. Fruit d'aquest intercanvi de revistes dels dos pobles germans són aquestes imatges.

En aquestes fotos podeu veure una panoràmica del poble, els redactors de la revista EL PORTAL i la visita a la casa de la vila.

Els col·laboradors de SA SELLA visitaren els llocs més interessants de Centelles, com el Palau dels Comtes, l'antic Portal de la murada, l'església, el mercat, el Puigsagordi, la casa de la vila, etc. També foren rebuts pel batle Miquel Arisa i pel regidor de cultura, entre moltes d'altres personatges d'aquest poble que vos convidam a visitar.

BANCA MARCH

Línia Verda

TRAMITACIÓ IMMEDIATA
DE LES SEVES SOL·LICITUDS D'AJUDA A LA
Conselleria d'Agricultura i Pesca
1996

Oví i caprí

*Superfícies
Farratgeres*

Un trinxet
de regal per
a Vostè.

Vadells i vaques nodrisses

*Cultius herbacis
Lleguminoses Gra*

COMODITAT Perquè pot tramitar la seva sol·licitud a qualsevol de les nostres oficines.

DISPONIBILITAT Perquè pot disposar de les seves ajudes anticipadament.

BANCA MARCH